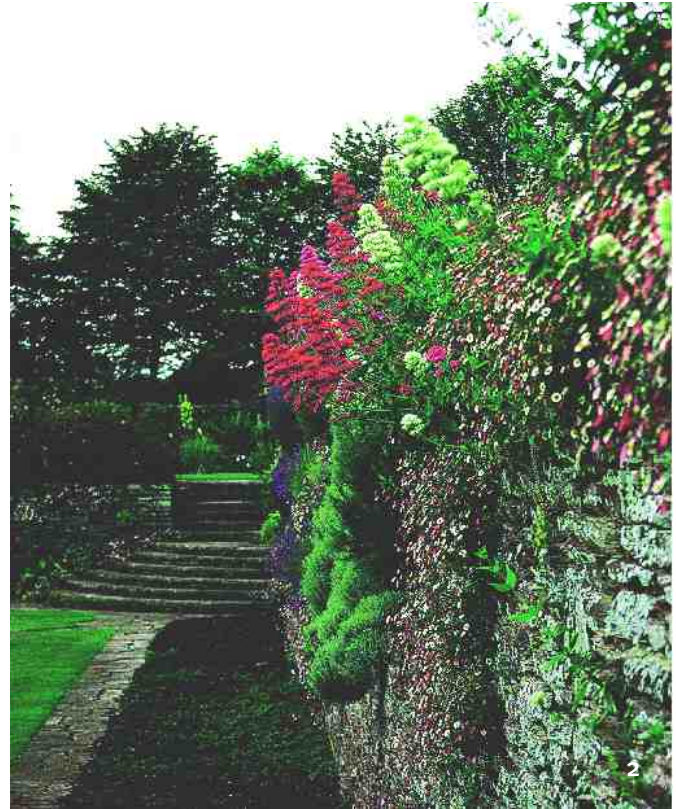

VRT HESTERCOMBE IN GERTRUDE JEKYL

Skladnost skozi stoletja

VRT HESTERCOMBE IN GERTRUDE JEKYLL

HESTERCOMBE V ANGLEŠKI POKRAJINI SOMERSET JE ČUDOVIT PRIMER VRTA, KI JE NASTAJAL KAR TRI STOLETJA DOLGO. OBČUDUJEMO LAHKO TRI RAZLIČNE SLOGE VRTNEGA OBLIKOVANJA, KI MOČNO ODSEVAJO ČAS, V KATEREM SO NASTAJALI. ZNAN JE TUDI PO TEM, DA SO NJEGOVI LASTNIKI V ZAČETKU 20. STOLETJA K SOUSTVARJANJU VRTA POVABILI SLAVNO ANGLEŠKO VRTNARICO IN SLIKARKO GERTRUDE JEKYLL.

V drugi polovici 18. stoletja je nastal vrt v značilnem angleškem krajinskem slogu. Je odsev idealizirane pokrajine, s številnimi potoki, jezeri in templji. V njem lahko občudujemo mogočna stoletna drevesa, večje grmovnice in travnike z divjimi cveticami, med katerimi prevladuje naprstec. Vrt je zelo razgiban, saj se lahko obiskovalec sprehaja po gozdu, se vzpne do templja, od koder se pokaže spodaj ležeče jezero, in se ustavi na različnih

krajih, ki ponujajo razgled po okoliški pokrajini.

Sto let pozneje, v času kraljice Viktorije, je na južni strani hiše nastala velika terasa, kjer lahko dvakrat na leto občudujemo različne sezonske zasaditve. Samo poslopje in velika terasa, od koder se odpira čudovit pogled na sotesko Tauton in griče Blackdown Hills v ozadju, arhitekturno nista posebno zanimiva. Na začetku 20. stoletja so zato takratni lastniki k sodelovanju povabili arhitekta sira Edwina Lutyensa in slavno angleško vrtnarico in slikarko Gertrude Jekyll. Lutyens je naredil celovit načrt za formalni vrt, Jekyllova pa je sodelovala pri zasaditvi rastlin. To je bil prvi vrt, ki sta ga slavna umetnika naredila skupaj. Ustvarila sta čudovit formalni vrt, obdan s kamnitimi zidovi, z ozkima vodnima vrtovoma ter s kamnito pergolo, po kateri se vzpenjajo vrtnice in sroboti. Sir Edwin Lutyens je v tem času zgradil tudi čudovito oranžerijo. Formalni vrt leži niže, pod glavno teraso. Od tam se nam pokaže njuno delo v vsej svoji veličini – izjemno skladna razmerja med gredami, potkami, zidovi, trato. Vse se prepleta v lepem vzorcu. Opazujemo lahko detajle poti, zidov, zanimivo uporabo najrazličnejših materialov, hkrati pa enkratne kombinacije rastlin, nad nastankom katerih je bdela umetniška roka Jekyllove. Formalni vrt deluje kot skladna celota, nad katero obiskovalec ne more ostati ravnodušen. Ni samo vrt, je umetniško delo.

FOTOGRAFIJA NA STRANI 36: LUTYENS IN JEKYLLOVA STA BILA ZNANA PO ZANIMIVI IN ZA TISTI ČAS NENAČIN RABI NAJRAZLIČNEJŠIH MATERIALOV. TAK JE TUDI PORTAL V ZIDU, KI LOČI FORMALNI VRT OD OKOLICE.

1. DEL VRTA ZA HIŠO JE OBLIKOVAN V ZNAČILNEM ANGLEŠKEM KRAJINSKEM SLOGU. JE ODSEV IDEALIZIRANE POKRAJINE, S ŠTEVILNIMI POTOKI, JEZERI, TEMPLJI IN SLAPOVI.

2. VISOK SUHOZID LOČI FORMALNI DEL VRTA OD TERASE. NA NJEM USPEVAJO NAJRAZLIČNEJŠE TRAJNICE, KOT SO RDEČA ŠPAJKA, MAČJA META, ZVONČNICE, SANTOLINA, SUHOLETNICA IN DRUGE, KI POTREBUJEJO LE MALO ZEMLJE IN VODE ZA LEPO RAST. ŽARADI RASTLIN, KI IZRASHČAJO IZ NJEGA, JE SUHOZID VIDETI KOT ŽIV.

CVETOČA USTANOVA

Kot vsak drug vrt je tudi Hestercombe prehajal skozi različna obdobja. Menjali so se lastniki, ki so ga vzdrževali na različne načine, nekateri bolje, drugi slabše. Med II. svetovno vojno so v hiši gostovali celo angleški vojaki. Leta 1973 so obnovili zasaditve v formalnem vrtu. Pri današnji podobi in slovesu vrta pa ima veliko zaslug Philip White, ki vodi tudi Hestercombe Garden Trust. Njegova vloga je bila ključna predvsem pri prenovi krajinskega dela vrta, ki je do devetdesetih let prejšnjega stoletja propadal. White, ki je zmožgel videti njegovo veličino, se je tako močno zavzel za prenavo, da je zastavil celo lastno hišo, da je pridobil potrebna finančna sredstva. Kot sam pravi, na srečo njegova soproga ni o tem

OBISK

Vrtove Hestercombe je mogoče obiskati vse leto, razen na božični dan, med 10. in 18. uro.

Naslov: Hestercombe Gardens
Cheddon Fitzpaine, Tauton, Somerset
www.hestercombe.com

VRTNARIMO S SRCEM

Čudoviti cvetovi, ki
presenetijo z obliko,
barvo, ki očarajo in
zadržijo pogled –

Vabljeni v izbrano
Merkurjevo trgovsko centro
na oddelku »Nše za vrto,
kjer vas bo raznolikost
in bujnost rastlin očarala.

VRT HESTERCOMBE IN GERTRUDE JEKYL

nič vedela. Navdušenost, vztrajnost, pogum in njegova zavzetost so vrt pripeljali do današnje podobe in slovesa. Danes tu poleg trgovine s spominki, kavarne, Lutyensove galerije in vrtnega centra deluje center za poslovna srečanja, vrt in hiša je mogoče najeti za razne prireditve, kot so poroke in manjši koncerti. Dejaven je tudi Klub prijateljev vrta, ki zbira donacije, hkrati pa člani pomagajo pri vzdrževanju vrta in njegovih rastlin. V Veliki Britaniji je namreč prostovoljna pomoč v parkih in vrtovih močno razširjena in priljubljena, zlasti med upokojenci.

Hestercombe je vsekakor eden izmed vrtov, ki so vredni ogleda in upravičujejo svojo sloves. Skladnost, lepota in prefinjenost pri oblikovanju so vredni vsega občudovanja. Hkrati pa je to lep zgled, kako lahko iz zanemarjenega vrta ustvarimo cvetočo ustanovo, ki je v veselje tako obiskovalcem kakor zaposlenim. Z veliko poguma, znanja, predvsem pa vizije.

GERTRUDE JEKYL VRT PRIBLIŽALA HIŠI

Gertrude Jekyll, ki je današnji podobi vrta pustila tako močan pečat, se je rodila v Londonu leta 1843, v šestem letu kraljevanja kraljice Viktorije. Ko je bila stara pet let, se je družina preselila v Surrey, v hišo Bramley House z velikim vrtom ter resavami in borovimi gozdovi v okolici. Velik vrt je bil raj za deklico, ki ga je neumorno raziskovala in odkrivala radosti narave. V svojih spominih je vedno poudarjala, da so ta leta otroštva močno zaznamovala njeno poznejšo ustvarjalno pot. Velik vpliv nanjo je imel oče, ustvarjalen človek z mnogimi zanimanji. Kot vojak se je že zelo mlad upokojil in se tako lahko posvetil svojim hobijem – rokodelstvu, znanosti in glasbi. Pri tem mu je družbo delala Gertrude. Pri 18 letih se je Gertrude vpisala na akademijo South Kensington School of Art v

Londonu. Že na začetku se je izkazala kot talentirana slikarka. Vpisala je tudi predmete, kot so botanika, anatomija, znanost o barvah ter optika. Veliko je potovala. Na svojih poteh po različnih deželah je skrbno proučevala različne umetniške in rokodelske tehnike, hkrati pa vseskozi zbirala rastline. Prva se je ukvarjala predvsem s slikanjem, pozneje pa je zaradi slabega vida slikarstvo opustila. Vendar se je njen umetniški talent vseskozi izražal tudi pri oblikovanju vrtov.

MOČAN VPLIV NA VRTNO OBLIKOVANJE

Jekyllova se je vsega lotevala zelo analitično, skorajda znanstveno. Kljub temu da je odraščala v drugi polovici 19. stoletja, v viktorijanskih časih, je bila človek širokega obzorja in nekonvencionalnega načina življenja in mišljenja, kar se je pozneje poznalo pri njeni ustvarjalno bogati karieri. Vsega skupaj je soustvarila več kot 400 vrtov v Angliji, v Evropi in v ZDA. Večino življenja je preživela v Surreyju v Angliji. Še dandanes je znana njena hiša z vrtom, Munstead Wood, Godalming. Tam je ustvarjala vrtove, hkrati pa vse do svojega osemdesetega leta gojila najrazličnejše rastline, ki jih je sadila v vrtove svojih strank ali jih velikodušno delila prijateljem in znancem.

Njen vpliv na vrtno oblikovanje sega vse do današnjih dni. Bila je prva, ki je vrt približala hiši in ju videla kot celoto. Pri preučevanju rastlin je poudarjala tudi njihovo rast, listje in barvo, s katerimi lahko dosežemo praktičen, hkrati pa slikovit učinek. Večino svojega življenja je sodelovala z Williamom Robinsonom, ki je leta 1870 v svoji knjigi Divji vrt, The Wild Garden, prvi priporočal več svobode pri izbiri rastlin za vrtove in parke ter bolj naravne zasaditve, kot so jih poznali v strogih viktorijanskih časih.

Skodrana
ciklama

Vrtna 25 cm,
razmnožena v galanteriji število 15 kpl.

3,99 EUR

3,40 EUR

Pozor! Vse vrtnarje pri 11. oktobru
(18.3. november 2007)
na splošno dovolj izdelkov po najnižji
ceni v katalogu "Nše za vrto".

MERKUR
Ustvarjamo zadovoljstvo

VRT HESTERCOMBE IN GERTRUDE JEKYLL

3. GERTRUDE JEKYLL JE USTVARILA LEPE KOMBINACIJE TRAJNIC, KI SO ZANIMIVE TUDI DANES – ZNOTRAJ OBROBE IZ VEDNOZELENE BERGENIJE NA GREDI RASTEJO POTONIKE, SIBIRSKÉ PERUNIKE, OSTROŽNIKI IN DRUGE BOGATO CVETOČE TRAJNICE.

4. POČIVALIŠČE V SENCI S POGLEDOM NA OZEK VODNI KANAL OB ROBU FORMALNEGA VRTA.

5. POGLED NA NIŽE LEŽEČI FORMALNI VRT IN POKRAJINO Z GLAVNE TERASE. FORMALNI VRT, KI GA JE ZASNOVAL ARHITEKT SIR EDWIN LUTYENS, JE SESTAVLJEN IZ NAJRAZLIČNEJŠIH ELEMENTOV. POSEBNO ZANIMIVA JE KAMNITA PERGOLA, PO KATERI SE VZPENJAJO VRTNIČE IN SROBOTE.

6. SIR EDWIN LUTYENS JE V HESTERCOMBU ZASNOVAL ENO NAJBOLJ ZNAMENITIH ORANŽERIJ, KI SE ZELO SKLADNO VKLAPLJA V CELOTNO PODOBO VRTA IN HIŠE.

7. JEKYLLOVA JE BILA UMETNICA V KOMBINACIJAH RASTLIN – NA FOTOGRAFIJI JE OBROBA IZ SIVOLISTNEGA ČIŠLJAKA, ZNOTRAJ KATERE RASTEJO SIVKA IN RAZLIČNE ENOLETNICE OZIROMA SEZONSKO CVETJE.

Leta 1889 je spoznala 20-letnega arhitekta Edwina Lutyensa, kar je obema spremenilo ustvarjalno pot. Njegove arhitekturne vizije in ideje so se namreč skoraj popolnoma ujemale z njenimi zamislimi o vrtu, njegovem oblikovanju in o rastlinah. Vse do njene smrti leta 1932 sta sodelovala ter skupaj ustvarjala hiše in vrtove. V tem sta bila edinstvena.

Jekyllova je bila avtorica številnih vrtnarskih knjig in člankov za revije, kot so *Country Life*, *Gardens Illustrated* in *The Garden*. Njen slog pisanja je bil praktičen, hkrati pa natančen, skorajda znanstven. Še več knjig, kot jih je o vrtovih napisala sama, pa je bilo napisanih o njej in njenem življenju, saj je bila nadvse zanimiva osebnost, še posebno za tisti čas.

**BESEDILO IN FOTOGRAFIJE
BERNARDA STRGAR SATLER**

